

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoE/73/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215217766
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215217766.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Eriky Madarászovej v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného Advokátskou spoločnosťou Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti povinnému: K. X., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXX, o vymoženie pohľadávky v sume 1.775,38 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 14Er/1492/2015-12 zo dňa 05.11.2015 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením, vydaným vyšším súdnym úradníkom, zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., so sídlom Exekútorského úradu Záhradnícka 60, Bratislava, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 16.03.2015. Toto rozhodnutie odôvodnil s odkazom najmä na ustanovenie § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok), § 45 ods. 2,3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014, § 25 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 2 písm. a),b), § 3 ods. 1,2,3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 52 ods. 1,2,3,4, § 53 ods. 1,4 písm. r), ods. 5, § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka ako aj o ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS z 5. Apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Uviedol, že exekučným titulom v danej veci bol rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR07229/09 zo dňa 18.08.2009, vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným Slovenskou rozhodcovskou, a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplataenia vymáhanej pohľadávky. Vzhľadom na to, že exekučným titulom je v danej veci rozsudok rozhodcovského súdu, súd bol povinný skúmať, či bola daná právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodovať vo veci. Zistil, že oprávnený poskytol povinnému na základe Zmluvy o úvere č. 2540147 zo dňa 02.10.2008 úver vo výške 796,82 eur, ktorý sa povinný zaviazal zaplatiť oprávnenému v 12 mesačných splátkach po 129,46 eura. Podľa Článku II. rozhodcovskej zmluvy zo dňa 26.09.2012 všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 (rozhodcovský súd), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, a b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb.).

2. Súd konštatoval, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že mu znemožňuje zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa, t.j. oprávneného. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ

ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Keďže rozhodcovská zmluva nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná (ide o zmluvu formulárového typu určenú pre veľké množstvo spotrebiteľov, ktorej obsah je daný vopred), a fakticky spotrebiteľa núti podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, je neprijateľná. Spotrebiteľ nemal skutočnú možnosť ovplyvniť samotnú existenciu a znenie rozhodcovskej zmluvy, pretože alternatíva riešenia sporov pred konkrétnym rozhodcovským súdom mu bola de facto vnútená. Zároveň sa dá dôvodne predpokladať, že v prípade vzniku sporu medzi zmluvnými stranami si oprávnený zvolí riešenie sporu pred rozhodcovským súdom, ktorý si sám určil. Rozhodcovská zmluva umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto zmluvy odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením v rozpore s dobrými mravmi vyplývajúcimi z ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že Ústavou SR v čl. 46 ods. 1 je zaručené právo na súdnu ochranu v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je zaručené právo na spravodlivý súdny proces. Spotrebiteľ musí mať vždy právo obrátiť sa na všeobecný súd. Ak aj je v rozhodcovskej zmluve uvedené, že v prípade, že sa spotrebiteľ obráti ako prvý na všeobecný súd, v tom prípade už nemôže dodávateľ riešiť spor na rozhodcovskom súde a vo väčšine prípadov je to neúčinné. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Ak je rozhodcovská zmluva neplatná, tak rozhodcovský rozsudok nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Vzhľadom na to, že rozhodcovská zmluva je v zmysle vyššie uvedeného neplatná, exekučný titul vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky je materiálne nevykonateľný, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie. Preto súd vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení žiadosť súdneho exekútora zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, ktorý žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Odvolanie oprel najmä o nesprávne právne posúdenie veci a o to, že rozhodnutie vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu veci. Súd podľa neho prekročil rámec svojej prieskumnej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a zákon o rozhodcovskom konaní, a na zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, avšak v štádiu rozhodovania o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie exekučný súd posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak, ako vyžaduje ustanovenie § 34 zákona o rozhodcovskom konaní, pričom preskúmvaním materiálnej stránky exekučný súd zisťuje, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, t.j. nemôže ísť o dôvody právneho posúdenia veci. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza podľa oprávneného k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Súd prvého stupňa pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci. On s povinným uzatváral rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. V zmysle čl. 2 zmluvy bola daná právomoc rozhodcovského súdu a exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom. Podľa čl. 2 ods. 2 zmluvy mal povinný možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd.

4. Sudca súdu prvej inštancie sa podľa § 374 ods. 4 druhej vety zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“ alebo „OSP“) vyjadril, že nemieni odvolaniu vyhovieť, a predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

6. Súd prvej inštancie aplikoval v tejto veci ustanovenia Exekučného poriadku ako aj Občianskeho súdneho poriadku, ktorý však bol dňom 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom. Súd prvej inštancie napadnuté uznesenie vydal dňa 05.11.2015, t. j. ešte za účinnosti predchádzajúceho procesného predpisu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok. Odvolací súd, ktorému bola predložená vec na rozhodnutie o odvolaní dňa 15.02.2016, rozhodujúc vo veci už v čase účinnosti Civilného sporového poriadku, postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Exekučný poriadok bol s účinnosťou od 1. júla 2016 v ustanoveniach § 9a a § 9b novelizovaný zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, Civilného mimosporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='161/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a Správneho súdneho poriadku <aspi://module='ASPI'&link='162/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

8. Podľa § 9a ods. 1,2,3,4 Exekučného poriadku: (1) Ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>. (2) Ustanovenia Civilného sporového poriadku <aspi://module='ASPI'&link='160/2015 Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o odpustení zmeškania lehoty, prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii, neodkladných opatreniach a zabezpečovacích opatreniach sa v konaní podľa tohto zákona nepoužijú. (3) Na účely tohto zákona sa pojem žaloba podľa povahy veci vykladá ako návrh na vykonanie exekúcie, námietky proti exekúcii, návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie. (4) Na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

9. Odvolací súd po prejednaní veci uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. Pritom aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením a na dôvažok dodáva nasledovné:

10. Súd prvej inštancie urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj primerane odôvodnil. V danej právnej veci rozhodcovský súd konal o spore medzi účastníkmi zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi účastníkmi a povinným dňa 02.10.2008. Svoju právomoc si odvodil z rozhodcovskej doložky zakotvenej vo Všeobecnych podmienkach poskytnutia úveru, ktoré boli súčasťou zmluvy o úvere. Vo všeobecnosti ak sa má exekúcia vykonať na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd v ktoromkoľvek štádiu exekúcie oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Podľa zmluvy o úvere bol povinnému poskytnutý úver v sume 24.000 Sk, t. j. 796,65 eura, ktorý mal vrátiť zvýšený o „príslušný poplatok“ v sume 22.800 Sk, t. j. 756,82 eura, t. j. vrátiť mal spolu 46.800 Sk, t. j. 1.553,48 eura v 12 splátkach po 3.900 Sk, t. j. po 129,46 eura mesačne počnúc dňom 25.10.2008. Povinný dlh podľa zmluvy riadne nesplácal, a tak sa oprávnený obrátil so žalobou na rozhodcovský súd, ktorý vydal vyššie uvedený rozsudok. Proti rozsudku rozhodcovského súdu povinný odvolanie nepodal a nepodal ani žalobu na súd o jeho zrušenie.

11. Občiansky zákonník v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy v ustanovení § 53 ods. 1,2,3,4 písm. r), ods. 5 uvádza nasledovné: „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak

nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve sa považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.“

12. Rozhodcovský súd si odvodil svoju právomoc na rozhodnutie sporu medzi účastníkmi z rozhodcovskej zmluvy. Súd prvej inštancie na základe listinných dôkazov urobil správny právny záver o neplatnosti dojednania rozhodcovskej doložky, ktorá nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovská doložka nezodpovedala vyššie citovaným zákonným podmienkam v § 53 ods. 1,2,3,4 písm. r), ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Z predložených listín nie je zrejmé, v akom rozsahu bol povinný adekvátne poučený o následkoch uzavretia tejto rozhodcovskej doložky a či mal reálnu možnosť znenie zmluvy ovplyvniť. Oprávnený tieto skutočnosti v návrhu na vykonanie exekúcie ani netvrdil a ani nepreukázal listinnými dôkazmi. Dojednanie ako také nezodpovedalo ustanoveniu § 53 ods. 1,2,4 písm. r) Občianskeho zákonníka v znení účinnom v tom čase. Oprávnený v konaní nepreukázal, že rozhodcovská doložka vyhotovená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru drobným, takmer nečitateľným spôsobom, bola dojednaná individuálne, preto sa v súlade s ustanovením § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka táto doložka za individuálne dojednanú nepovažuje. Oprávnený mal povinnosť predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy (doložky) takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že sa mu poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní, a tiež mu poskytnúť aj jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo tá - ktorá voľba znamená. Oprávnený takýto postup v konaní nepreukázal, a tak odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval neprijateľnosť rozhodcovskej doložky, ktorá - ak mala byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie - mala byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Súd prvej inštancie na základe listinných dôkazov urobil správny právny záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť.

13. V danom prípade súdny exekútor žiadal vydať poverenie na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu vydaného rozhodcovským súdom, ktorý pri neplatnej rozhodcovskej doložke nemal právomoc konať a rozhodovať spor účastníkov. Súd prvej inštancie preto správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol a z toho dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).